

УДК 378.147.091.33-027.22:54](510)

СТАВЛЕННЯ КИТАЙСЬКИХ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Хоу Ісюань

ATTITUDE OF CHINESE FUTURE TEACHERS OF CHEMISTRY TOWARD PEDAGOGICAL PRACTICE

Hou Isuan

У статті зазначено, що одним з провідних чинників підвищення якості підготовки майбутніх учителів є мотивація. Позитивне ставлення здобувачів рівня вищої освіти до професійної самореалізації формується під час педагогічної практики. Визначено готовність майбутніх учителів хімії до професійної самореалізації як здатність застосовувати відповідні галузеві і професійні знання, вміння, досвід на практиці. Зазначено, що в закладах вищої освіти надається перевага методичному аспекту організації педагогічної практики. Натомість, автором запропоновано результати вивчення ставлення майбутніх учителів хімії до педагогічної практики в Університеті Сінтай, Китай, факультет хімії та хімічної інженерії, спеціальність «Хімія (педагогічна) спеціальність». Мета статті – виявити експериментальним шляхом ставлення китайських майбутніх учителів хімії до педагогічної практики, завдання – описати поетапну організацію та проведення педагогічної практики; запропонувати шляхи підвищення ефективності педагогічної практики для майбутніх учителів хімії. Методи дослідження – опитування за розробленою анкетною, аналіз відповідей, узагальнення ідей і пропозицій науковців щодо підвищення ефективності педагогічної практики для майбутніх учителів хімії. Узагальнені результати свідчать про те, що педагогічна практика проводиться в такі етапи, як-от: організаційно-адаптаційний, стажувально-практичний, підсумково-коригувальний. З урахуванням результатів опитування студентів-практикантів запропоновано шляхи підвищення ефективності педагогічної практики. Розробка дисциплін вільного вибору «Планування кар'єри майбутнього вчителя» для молодших курсів, «Зміст та методи прикладних досліджень» для старших курсів. Включення завдань з педагогічної практики до конкурсу педагогічних навичок для майбутніх учителів.

Ключові слова: готовність до професійної самореалізації, підготовка вчителів хімії, китайська система вищої освіти, педагогічна практика, урок, виховний захід, родинне виховання.

The article states that one of the leading factors in improving the quality of training of future teachers is motivation. The positive attitude of higher education graduates towards professional self-realization is formed during pedagogical practice. The readiness of future chemistry teachers for professional self-realization is defined as the ability to apply relevant industry and professional knowledge, skills, and experience in practice. It is noted that in institutions of higher education preference is given to the methodical aspect of the organization of pedagogical practice. Instead, the author proposed the results of studying the attitude of future chemistry teachers to pedagogical practice at Xintai University, China, Faculty of Chemistry and Chemical Engineering, specialty "Chemistry (pedagogical) specialty." The purpose of the article is to reveal experimentally the attitude

of Chinese future chemistry teachers to pedagogical practice, the task is to describe the step-by-step organization and conduct of pedagogical practice; to propose ways of increasing the effectiveness of pedagogical practice for future chemistry teachers. Research methods - survey based on the developed questionnaire, analysis of answers, generalization of ideas and proposals of scientists on improving the effectiveness of pedagogical practice for future chemistry teachers. The generalized results indicate that pedagogical practice is carried out in such stages as: organizational-adaptive, internship-practical, summative-corrective. Taking into account the results of the survey of intern students, ways to increase the effectiveness of pedagogical practice are proposed. Development of free-choice subjects "Career planning of the future teacher" for junior courses, "Content and methods of applied research" for senior courses. Inclusion of pedagogical practice tasks in the pedagogical skills competition for future teachers.

Key words: readiness for professional self-realization, chemistry teacher training, Chinese higher education system, pedagogical practice, lesson, educational event, family education.

Загальна постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. У Китайській Народній Республіці приділяється значна увага якійсь підготовці вчителів. Міністерство освіти КНР цілком офіційно проводить професійну сертифікацію педагогічних спеціальностей у відповідних закладах вищої освіти (ЗВО), а це, як відомо, стимулювання науково-педагогічних працівників до якісної підготовки майбутніх фахівців. У межах сказаного, останнім часом приділяється значна увага розвитку системи практичного навчання майбутніх фахівців, котра має бути змістовною, поєднувати професійну практику на робочому місці та навчальну практику в ЗВО, дотримуватися умов відповідності бази практики та часу педагогічної практики. У 2014 р. Генеральний секретар КП КНР Сі Цзіньпін на симпозиумі представників викладачів і студентів Пекінського педагогічного університету зазначив, що підготовка великої кількості першокласних педагогів і постійного підвищення їхньої кваліфікації є невідкладними завданнями розвитку китайської вищої освіти (Сі Цзіньпін, 2014, с. 4–7).

Практичне навчання є важливою складовою підготовки висококваліфікованих учителів, бо саме їхня компетентність має задовольнити потреби самореалізації школярів та їхніх батьків. Випускники педагогічних спеціальностей мають бути професіоналами в освітніх галузях, передавати кращий досвід молодому поколінню. Як зазначають китайські вчені (Го Чжень та ін., 2021, с. 88–93), цілі практичного навчання майбутніх учителів хімії включають: виховання у них норм етики вчителя, визнання значення та професіоналізму роботи вчителя; оволодіння базовими навичками педагогічної освіти та хімічними професійними навичками, володіння професійними вміннями та професійною грамотністю для участі в освітній роботі; виявлення позитивних емоцій, що сприяє ефективному викладанню хімії; сприяння оволодінню учнями інноваційною свідомістю та розкриттю талантів, формуванню вміння застосовувати методи критичного мислення, аналізувати та розв'язувати освітні та педагогічні проблеми. Практичне навчання необхідне для вироблення вмінь, навичок, досвіду викладати хімію для здобувачів різного

рівня, створювати освітні концепції та розробляти освітні проєкти, надавати учням психолого-педагогічну підтримку.

Постає питання, до якого ми схильні, як підсилити ефективність практичного навчання майбутніх учителів, зокрема вчителів хімії, з метою виявлення їхньої схильності й таланту до педагогічної діяльності та вдосконалення освітнього процесу в ЗВО, тобто реалізувати практико орієнтований підхід до навчання і виховання здобувачів рівня вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано вирішення даної проблеми і на які спирається автор. Учені Чжу Жун і Ван Дінхуей (2022, с. 75–78) провели на базі Школи іноземних мов Університет Чжаотун Китайської Народної Республіки інтерв'ю з метою виявлення в студентів старшокурсників рівнів розвитку самопізнання, рольової ідентичності, саморегуляції та професійної самооцінки. Цікавим є приклад того, що вчителів запросили оцінити анкети та результати інтерв'ю для майбутніх учителів, а також надати відповідні пропозиції. Результати показали, що: старшокурсники мають найсильніше усвідомлення власного професійного розвитку порівняно з молодшими курсами, бо вони систематично навчалися в кращих педагогів; рівні самопізнання не виявилися різними у старшокурсників і молодших курсів, що свідчить про фіксовану особистісну якість людини; рольова ідентичність краще розвинена в старшокурсників, аніж у молодших курсів, що підкреслює роль практики на старших курсах. Стосовно саморегуляції виявився цікавий факт – на другому курсі рівень саморегуляції є перехідним, що означає перехід від копіювання дій і поведінки до самостійного накопичення власного досвіду розв'язання педагогічних проблем. Усвідомлення значущості професійної самооцінки, безумовно, є найвищим у старшокурсників, оскільки ними здійснений вибір і досягнуті певні результати, вони готові працювати вчителем.

У межах дослідження дотичними є результати опитування студентів, зроблені цитованими вченими. Респонденти позитивно настроєні працювати вчителем, бути прикладом для інших; адекватно оцінюють свої потенційні можливості та виокремлюють слабкі сторони, що заважають саморозвиткові; усвідомлюють вимоги до роботи вчителя, його методичну складову педагогічної діяльності; розуміють родь інтелектуальних умінь у роботі вчителя. Головне, що респонденти налаштовані на професійне самовдосконалення як необхідної складової вчителя. Загалом, майбутні вчителі позитивно ставляться до професії вчителя, емоційно готові прийняти професійну роль вчителя та визнають відчуття самореалізації, отримане завдяки професії вчителя.

Формулювання цілей / завдань статті – виявити експериментальним шляхом ставлення китайських майбутніх учителів до педагогічної практики, завданнями – порівняння результатів дослідження власних і дослідженнями інших учених; аналізування видів робіт з педагогічної практики; проєктування шляхів підвищення організації і проведення педагогічної практики для майбутніх учителів хімії.

Виклад основного матеріалу статті. Готовність майбутніх учителів до професійної діяльності є здатністю застосовувати відповідні галузеві і професійні знання, вміння, досвід на практиці. Така готовність формується завдяки експериментальному навчанню, результатам науково-технічного розвитку, освітнім інноваціям. Уточнимо її складові, як-от: здатність до розробки навчальних ресурсів у поєднанні з викладанням відповідного курсу, здатність розробляти прикладні приклади для теоретичних курсів і розробляти практичні навчальні ресурси для комплексних курсів для розробки практичних проєктів і практичних завдань; здатність здійснювати практичне навчання: відповідно до потреб практичного навчання організувати, керувати та оцінювати експерименти, практику та навчання студентів; здатність поєднувати виробництво, навчання та дослідження: чітке усвідомлення поєднання виробництва, навчання та дослідження, вміння відкривати та вирішувати практичні проблеми у суміжних галузях промисловості та бізнес-одиницях, а також мати відповідні науково-технічні дослідження та розробки та можливості технологічних інновацій; володіти сильною здатністю до соціальної активності та здатністю до просування технологій; навчальна здатність застосовувати інформаційні технології (Тан Цін та ін., 2020, с. 213-214).

Педагогічна практика є важливою частиною програми професійної підготовки для майбутніх учителів і важливим засобом виховання кваліфікованих вчителів загальної середньої школи.

Нами була розроблена анкета, з метою виявлення ставлення майбутніх учителів до педагогічної практики. На анкету відповідали здобувачі третього курсу (разом 102 особи), які пройшли педагогічну практику загальною кількістю 18 тижнів. Університет Сінтай, факультет хімії та хімічної інженерії, спеціальність «Хімія (педагогічна) спеціальність», 2020 рік вступу. Наведемо результати, які допомагають з'ясувати потреби в педагогічному стимулюванні.

1. Планують працювати за педагогічним фахом 56,8% осіб, не планують 29,41%, не визначилися 13,74%.

2. Професійна самореалізація – це здатність бути корисною людиною для суспільства (29,24%), вміння досягати внутрішньої гармонії, стати щасливою людиною (26,47%), готовність втілювати в реальність свої здібності, нахили, таланти (20,59%), бажання досягати успіху в професії (14,80%), талант стати професіоналом, авторитетом серед інших (8,90%).

3. Здобувачі вищої школи поцінують студентську практику тому, що вони можуть перевірити, чи корисні ті знання та уміння, які вони отримали в університеті (28,43%), отримують задоволення від нового виду діяльності (24,51%), є можливості більше дізнатися про професійне середовище (20,59%), є змога визначитися, чи підходить їм обрана професія (16,67%), можуть отримати перший професійний досвід (9,80%).

4. 57,84% респондентів відповіли, що зміст, форми, методи студентської практики зорієнтовані на сучасні вимоги роботодавців до професійної діяльності

в галузі «Хімія», не відповідають вимогам вважають 27,45% осіб, а 14,71% осіб не визначилися.

5. Студентська практика формує такі навички, як-от: розуміти специфіку організації та запровадження професійної діяльності (27,45%), застосовувати отримані знання в практичних професійних ситуаціях (23,52%), розвиток професійно-важливих якостей особистості, які мають бути опорою для професійного саморозвитку (17,76%), отримання розвинених компетентностей щодо взаємодії з іншими людьми (14,61%), створення якісно нового професійного продукту діяльності (11,76%), планування кар'єри, визначення власних компетентностей щодо можливості здійснювати професійну діяльність (4,90%).

6. У ході студентської практики вони відкрили для себе нове таким чином: більше дізналися про умови праці, її специфіку, ризики (26,47%), пізнали нові засоби комунікації та групової роботи, техніки ділового спілкування (22,55%), отримали більше інформації про власні мотиви, цінності, професійно-важливі якості особистості, свій характер (20,59%), дізналися про форми та методи педагогічної роботи, про які раніше не знали (17,65%), ознайомилися з технічними засоби роботи, про які раніше не знали (6,86%), відкрили для себе професійні знання, уміння, компетентності, які необхідно засвоїти для кращого виконання професійної діяльності (5,88%).

7. Під час студентської практики були обставини, які не дозволяли виконувати професійні ролі та обов'язки працівника, як-от: брак часу на виконання завдань, велика кількість завдань, незрозумілі інструкції щодо виконання завдань (24,51%), особистісні якості, власні риси характеру (21,57%), відсутність творчих завдань, можливості проявити себе творчо (18,63%), несприятливі умови організації та проведення практики (14,71%), несприятливі стосунки з колегами, відсутність підтримки досвідчених фахівців (12,75%), розчарування в професії, небажання виконувати завдання практики (7,83%).

8. Із студентської практики найбільше запам'яталось: 69 студентів вважають своє стажування вдалим і отримують багато знань і навичок під час стажування; 22 студенти вважають, що після стажування вони можуть виявитися непридатними для професії вчителя; 8 студентів вважають, що у них менше можливостей практикувати особисто під час стажування; 3 студенти вважають, що вони не надто вражені стажуванням.

9. Під час студентської практики сподобалася командна робота (61,76%), не сподобалася (27,45%), не визначилися (10,79%).

10. Під час студентської практики були схильні взаємодіяти в процесі групової роботи (36,27%), індивідуальної роботи (27,45%), командної роботи (21,57%), інших видів взаємодії (14,71%).

11. Пропозиції щодо організації студентської практики такі: 34 студенти запропонували перед практикою проводити заняття на тему: «Як працювати в команді?», «Як бути рішучим і не боятися працювати вчителем?»; 15 студентів – підвищити практичність/цікавість практики; 53 студенти не висловили пропозицій.

Розглянемо етапи підготовки й проведення педагогічної практики майбутніх учителів хімії (План реалізації навчальної практики (стажування) педагогічних студентів, 2022). Організаційно-адаптаційний етап проводиться в університеті. Здобувачі вищої освіти підписують листи «Про відповідальність за безпеку колективних виїздів студентів університету Сінтай» та «Про зобов'язання студентів брати участь у колективних виїздах студентів університету Сінтай». Провідні викладачі проводять заняття з техніки безпеки, на яких майбутні вчителі ознайомлюються з правилами дотримання безпеки в школі, розподіляють практикантів по школам (наприклад, середня школа № 7 м. Сінтай, середня школа № 15 м. Сінтай, середня школа № 2 округу Пінсян, середня школа № 3 округу Вей). Попередня підготовка включає такі кроки: 1. Обирають керівника та заступника керівника цієї групи стажування у демократичній та чесній формі. 2. Визначають версію навчального матеріалу, клас викладання та інші відповідні завдання та зміст стажування, організовують студентів для підготовки відповідних навчальних матеріалів. 3. Створюють групи QQ, груп WeChat, XueXiTong та ін. платформи для обміну мережевими ресурсами. 4. Керівник групи збирає резюме членів групи та надсилає адресну книгу, резюме та план групового стажування до школи стажування. 5. Керівник стажування скликає пленарне засідання для реалізації індивідуальних завдань та змісту стажування.

Стажувально-практичний етап – перший тиждень прибуття до загальної середньої школи. Практиканти проводять стажування відповідно до розподілених між ними навчальних класів та інструкторів, організованих школою. Вони ознайомлюються з нормативною базою школи, готуються до викладання, спостерігають за методикою проведення уроків учителями, беруть участь у класних зустрічах із школярами. З власного досвіду зазначимо про те, що для студентів-практикантів характерним є прагнення максимально швидко та якісно адаптуватися до щоденного управління та викладацької роботи середньої школи. Окреслимо завдання, як-от: слухати презентації керівників шкіл стажування; дозволити викладачам предметної групи ознайомити з викладацькою ситуацією та досвідом роботи; слухати класну групу та класного керівника для ознайомлення з ситуацією та досвідом роботи учнів; спостерігати за заняттями вчителів навчальних предметів та проводити оцінювання занять під керівництвом викладачів; спостерігати за тим, як класний керівник головує на класній зустрічі; розуміти ситуацію учнів, брати участь у класних заходах, складати план роботи класного керівника під керівництвом класного керівника; підготовка уроків та попередні лекції під керівництвом вчителів.

Після цього практика проводиться з другого по сімнадцятий тиждень прибуття до школи. Майбутні вчителі ретельно готують уроки перед прослуховуванням, пробним викладанням та оцінкою уроків, активно спілкуються з вчителями та викладачами після уроків, своєчасно коригують допущені помилки під час викладання та проводять педагогічні роздуми, удосконалюють власні навички, намагаються бути гарним учителем, який добре навчається та розмірковує.

Види робіт на цьому етапі розподілимо на: стажування з педагогічної роботи – пробне викладання під керівництвом учителя; аналіз проведених уроків; організація виправлення домашніх завдань, консультування, тестування.

З точки зору педагогічного стажування передбачено виконання 5 годин лекцій під час кожного стажування; виконання 1 години навчального дизайну. Стажування в ролі класного керівника (перші 6 тижнів) включає такі дії, як-от: зануритися в щоденну роботу класу; брати участь у проведенні класно-групової діяльності відповідно до плану; проводити тематичні класні заняття під керівництвом класного керівника; знаходити контакт і предмет спілкування з учнями, консультувати їх. З точки зору стажування класного керівника в ролі заступника класного керівника, то це робота класного керівника від ранкової гімнастики до закінчення школи в другій половині дня протягом стажування та участь у тематичних класних засіданнях.

Під час педагогічної практики майбутні вчителі проводять сімейні візити, зустрічаються з батьками, спілкуються, запрошують до спільних виховних заходів. Позитивних відгуків набула система «подвійних наставників», побудована на співпраці викладачів і вчителів. Разом з практикантами вони оговорюють завдання педагогічної практики і пропонують нові підходи до навчання і виховання школярів. Зазначимо відкритість у спілкуванні між студентами рівня вищої освіти, учнями та їхніми батьками, викладачами (інструкторами), вчителями-предметниками, класними керівниками.

Інші освітні та педагогічні роботи стажування: ознайомлення з елементами управління школою, освітніми та педагогічними дослідженнями вчителів, організація науково-технічних інноваційні практик для учнів.

Підсумково-коригувальний етап – проводиться за тиждень до закінчення стажування та повернення до ЗВО. Майбутні вчителі оформлюють матеріали для підведення підсумків практики, аналізують та рефлексують, удосконалюють власні педагогічні знання та вміння. Основними видами роботи є: описують результати самоідентифікації; оцінюють власну роботу та роботу класу; вчитель і викладач перевіряють документацію з педагогічної практики, коментують результати роботи практикантів. Керівник групи збирає відгуки членів групи та щиро пише лист подяки школі стажування. Після того, як практиканти повернулися до університету, інструктор проводить зведену зустріч з обміну, щоб прослухати звіт про стажування студента на підсумковій конференції.

Перелічимо п'ять педагогічних практик (стажувань), у яких беруть участь майбутні вчителі хімії. Це хімія молодшої середньої школи, хімія середньої школи (звичайна середня школа), хімія середньої школи (демонстраційна середня школа), хімія старшої школи (національна середня школа) та хімія старшої школи (експериментальна середній школа).

З 2009 року в Школі хімії та хімічної промисловості майбутні вчителі відвідують середні школи в сільських пастирських районах Цинхай для піврічної практичної підтримки освіти. Кожен студент-практикант виконує три завдання: викладання в класі, робота класного керівника та освітнє опитування. За останні 10 років 400 майбутніх учителів поїхали до 40 середніх шкіл у 21 окрузі та місті

провінції Цинхай для проведення навчального стажування. Щорічне стажування на посаді триває 22 тижні і реалізується в три етапи: 3 тижні підготовки до роботи вчителя, згадування теорії і перенесення її на практику, 16 тижнів всебічного стажування на опорних пунктах, 3 тижні узагальнення, роздумів та вдосконалення після повернення до школи, три етапи взаємопов'язані, щоб забезпечити ефект стажування. Стажери, як викладачі, самостійно виконують викладацьку роботу та завдання управління класним колективом. Вони зорієнтовані на освоєння методів роботи професії вчителя шляхом навчання на штатних посадах; проведення дослідницьких та службових заходів, розуміння сучасного стану базової освіти в сільськогосподарських та скотарських районах провінції, консультування батьків учнів, подальше підвищення почуття соціальної відповідальності та місії вчителя. Для них проводиться весь процес навчання та викладання, реалізується інтеграція підготовки до та після роботи, проводиться практика морально-етичного виховання людини задля розвитку й удосконалення педагогічних здібностей. Такий підхід сприяє реформуванню та розвитку базової освіти школярів, ефективному викладанню в сільськогосподарських та скотарських районах КНР, підвищенню рівня професійного розвитку вчителів на теренах сучасної освіти.

Завдяки освітньому стажуванню майбутні вчителі можуть зрозуміти фактичну ситуацію з базовою освітою та отримати досвід викладання професії вчителя. Викладачі коледжу, які беруть участь у стажуванні та керівництві, можуть засвоїти досвід реформи викладання базової освіти та зрозуміти проблеми реформи викладання базової освіти, тим самим сприяючи реформі викладання коледжу та дослідницькій роботі з педагогічної науки, а також покращуючи якість освіти. Завдяки навчанню у важкому життєвому та робочому середовищі, спільному життю з місцевим населенням, ознайомленню з особливостями роботи вчителя в таких школах, подальшому вихованню почуття мультикультуралізму та національної єдності та прогресу, чимала кількість студентів-практикантів змінили свої концепції працевлаштування та вирішили працювати в початкових та середніх школах у віддалених селах Цинхай.

Щодо роздумів про підвищення ефективності студентської практики китайські вчені Чжу Жун і Ван Дінхуей (2022, с. 75-78) наголошують на необхідності збільшення частки комплексних практичних курсів, запровадження режиму чергування професійних курсів і практичних курсів, організації практичних курсів з перших років навчання в закладах вищої освіти, що сприяє розвитку самостійності студентів та усвідомлення ролі професійного розвитку. До важливих і необхідних практик, які ще недостатньо запроваджуються в українських закладах вищої освіти, віднесемо планування кар'єри майбутнього вчителя. На думку цитованих учених, збільшення частки навчальних курсів з планування кар'єри є доцільною в реформуванні та управлінні освітою. Під час навчання студентів з планування кар'єри необхідно визначити чіткі навчальні цілі та ідеальні навчальні плани. Коли абітурієнти вступають до ЗВО, вони мають чітко розуміти вчительську освіту та професію вчителя. Необхідно формувати правильне ставлення до навчання з молодших

класів, проводити курси кар'єрного зростання для майбутніх учителів, сприяти їхньому самопізнанню та саморозвиткові.

З урахуванням результатів опитування студентів-практикантів пропонуємо шляхи підвищення ефективності педагогічної практики. Розробка дисциплін вільного вибору «Планування кар'єри майбутнього вчителя» для молодших курсів, «Зміст та методи прикладних досліджень» для старших курсів буде сприяти реалізації принципу наступності. Візуалізація успішної професійної самореалізації має бути підтверджена конкретною діяльністю щодо поглибленого розкриття внутрішнього потенціалу майбутніх учителів хімії. Проведення освітніх наукових досліджень є одним з ефективних шляхів кар'єрного зростання вчителя.

Конкурс педагогічних навичок для майбутніх учителів є традиційним заходом професійної орієнтації в ЗВО КНР. Включення завдань з педагогічної практики до цього конкурсу дозволить знайти нові шляхи розв'язання педагогічних завдань і ситуацій. Цінним є те, що студентів-практикантів залучають до обговорення Стандартів і навчальних програм з хімії. Це розвиває критичне мислення і здатність до публічного обговорення змісту освіти. На конкурсі пропонуємо надати кращі пропозиції від майбутніх учителів хімії щодо виховних заходів для школярів різного віку, оформлені в стендові доповіді.

Висновки й перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Аналіз результатів опитування практикантів засвідчив про те, що більшість майбутніх учителів хімії планують працювати за педагогічним фахом, розуміють професійну самореалізацію як здатність бути корисною людиною для суспільства, намагаються дізнатися про специфіку педагогічної діяльності, умови праці, ризики, на практиці перевіряють теоретичні знання. Пройдену практику уважають вдалою і корисною, їм сподобалася командна і групова робота. Головне, що більшість практикантів погодилися з тим, що зміст, форми, методи організації й проведення педагогічної практики зорієнтовані на вимоги роботодавців. Вони запропонували перед практикою проводити заняття на тему: «Як працювати в команді?», «Як бути рішучим і не боятися працювати вчителем?». Однак, практикантам бракує часу на виконання завдань, їм заважає велика кількість завдань, у деяких випадках незрозумілі інструкції. Тому педагогічна практика має відбуватися на високому методичному й технологічному рівнях для формування готовності майбутніх учителів хімії до професійної самореалізації.

Перспективами подальших розвідок є дослідження педагогічних умов організації та проведення педагогічної практики, спрямованих на підвищення рівня готовності майбутніх учителів до професійної самореалізації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 习近平. [Сі, Цзіньпін]. (2014). 做党和人民满意的好老师.同北京师范大学师生代表座谈时的讲话. [Будьте хорошим учителем, задоволеним партією та людьми. Виступ на симпозиумі з представниками викладачів і студентів Пекінського педагогічного університету]. *中国高等教育* [Вища освіта Кунтаю], 12(18), 4-7. <http://politics.people.com.cn/n/2014/0910/c70731-25629093.html>
- 郭珍, 郭承育, 赵维元, & 郭丙银. [Го, Чжень, Го, Ченюй, Чжао, Вейюань & Го, Бінінь]. (2021). 基于师范专业认证的化学专业实践类课程教学体系建设. [Побудова системи викладання практичних курсів хімічних спеціальностей на основі сертифікації педагогічних спеціальностей]. *青海师范大学学报(自然科学版)* [Журнал Цинхайського педагогічного університету (Природничі науки)], 37(03), 88–93. <https://m.fx361.com/news/2021/0425/13974568.html>
- 朱嵘 & 汪定辉. [Чжу, Жун, & Ван, Дінхуей]. (2022). 基于自我专业发展意识的 师范生教育管理改革研究 [Дослідження реформи управління освітою педагогічних студентів на основі усвідомлення самопрофесійного розвитку]. *人才教育理论* [Теорія освіти здібностей і мудрості], (06), 75–78.
- 唐青, 梁池欣, & 韦寿莲. [Тан, Цін, Лян, Чісінь, & Вей, Шулян]. (2020). 地方院校化学师范生教学实践能力培养的探索 [Дослідження щодо розвитку здібностей до викладацької практики серед студентів, які вивчають хімію в місцевих коледжах. звичайної хімії в місцевих університетах]. *广东化工* [Guangdong Chemical Industry], (18), 213–214. <http://dx.doi.org/10.3969/j.issn.1007-1865.2020.18.097>
- 師範生教育實務（實習）實施方案 [План реалізації навчальної практики (стажування) педагогічних студентів]. (2022). 新泰大學. 中國 [Університет Сінтай. КНР]. <http://wdxxy.xttc.edu.cn/col/1569720125911/2020/04/25/1587782355336.html>.

REFERENCES

- Xi, Jinping. (2014). Zuò dǎng hé rénmín mǎnyì de hǎo lǎoshī tóng běijīngshīfàndàxué shīshēng dàibǎo zuòtán shí de jiǎnghuà. [Be a good teacher, satisfied with the party and the people. Speech at a symposium with representatives of teachers and students of Beijing Pedagogical University]. *Zhōngguó gāoděngjiàoyù* [Higher Education in China], 12(18), 4-7. <http://politics.people.com.cn/n/2014/0910/c70731-25629093.html>
- Guo, Zhen, Guo, Chengyu, Zhao, Weiyuan, & Guo, Bingyin. (2021). Jīyú shīfàn zhuānyè rènzhèng de huàxué zhuānyè shíjiàn lèi kèchéng jiàoxué tǐxì jiànshè. [Building a system of teaching practical courses in chemical specialties based on the certification of pedagogical specialties]. *Qīnghǎi shīfàndàxué xuébào zìránkēxué bǎn* [Journal of Qinghai Pedagogical University (Natural Sciences)], 37(03), 88–93. <https://m.fx361.com/news/2021/0425/13974568.html>
- Zhu, Rong, & Wang, Dinghui. (2022). Jīyú zìwǒ zhuānyè fāzhǎn yìshí de shīfàn shēng jiàoyù guǎnlǐ gǎigé yánjiū [Research on the reform of education management of normal college students based on self-professional development awareness]. *Réncái jiàoyù lǐlùn* [Theory of the education of abilities and wisdom], (06), 75–78.
- Tang, Qing, Liang, Chixin, & Wei, Shoulian. (2020). Difang yuànxiào huàxuéshī fàn shēng jiàoxué shíjiàn nénglì péiyǎng de tànsuǒ [Exploration on cultivating the teaching practice ability of chemistry normal students in local colleges and universities]. *Guǎngdōng huàgōng* [Hundun chemical industry], (18), 213–214. <http://dx.doi.org/10.3969/j.issn.1007-1865.2020.18.097>
- Shēng jiàoyù shī fāng'àn* [Plan for implementation of educational practice (internship) of pedagogical students]. (2022). Xīntài dà zhōng [Xintai University. China]. <http://wdxxy.xttc.edu.cn/col/1569720125911/2020/04/25/1587782355336.html>.

**Хоу Ісюань. Ставлення китайських майбутніх учителів хімії
до педагогічної практики**

Хоу Ісюань

здобувачка третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти кафедри освітології та
інноваційної педагогіки, Харківський
національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди, Україна;

викладачка кафедри хімії,
Університет Сінтай, провінція Хебей, КНР

Hou Isuan

graduate student,
Department of Education and Innovative
Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University, Ukraine

teacher of the chemistry department,
Xintai University, Hebei Province, People`s
Republic of China

ORCID iD <https://orcid.org/0003-1262-8551>

e-mail: 1404363853@qq.com